

Sygn. akt V CNP 24/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi M. P.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Rejonowego w B.
z dnia 13 czerwca 2016 r., sygn. akt I C [...]
w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko P. S.A. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 grudnia 2018 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Powódka M. P. wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 13 czerwca 2016 r., którym oddalone zostało powództwo o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwaną P. S.A. w K. z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego merytorycznego orzeczenia w zasadzie sądu drugiej instancji i wyjątkowo - w przypadku określonym w art. 424¹ § 2 k.p.c. - sądu pierwszej instancji, kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Jeżeli w skardze skarżąca powołuje się na naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego powinna wykazać, że powołana zasada istnieje i ma podstawowe znaczenie dla porządku prawnego, jeżeli zaś powołuje się na naruszenie Konstytucyjnych wartości albo praw człowieka i obywatela niezbędne jest powołanie przepisu Konstytucji, z którego zasada ta wynika, oraz określenie sposobu jej naruszenia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2014 r., I CNP 35/13, LEX nr 1422147). Zauważyć też należy, że ustawowy zwrot z § 2 powołanego artykułu, "wypadek wyjątkowy", odnosi się nie tylko do przyczyn niezgodności z prawem orzeczenia, ale i przyczyn, dla których strona nie skorzystała z możliwości jego zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, LEX nr 738094). Istnienie obu tych przesłanek skarżąca musi wykazać wypełniając konstrukcyjne wymaganie skargi przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Strona zatem obowiązana jest wykazać, po pierwsze, że z wyjątkowych, obiektywnych, niezależnych od niej przyczyn nie skorzystała z przysługującego jej prawnego środka zaskarżenia i po drugie, że niezgodność z prawem zaskarżonego orzeczenia ma charakter kwalifikowany, wynikający z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, konstytucyjnych wolności lub praw człowieka i obywatela (por. np. postanowienie

z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 11). Należy przy tym podkreślić, że co do pierwszej przesłanki, dyspozycją art. 424¹ § 2 k.p.c. objęte są tylko takie sytuacje, gdy nieskorzystanie z przysługującego stronie ustawowego środka zaskarżenia spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, obiektywnie, a nie subiektywnie, uniemożliwiającymi jego wniesienie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r. I CNP 5/07, LEX nr 1001231 i z dnia 22 marca 2007 r. II CNP 35/07, LEX nr 308859). Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, strona musi zatem wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów mających charakter siły wyższej - ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia (por. postanowienia z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, Nr 6, poz. 113 i z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC - ZD 2008, nr 4, poz. 114). Przepis ten nie obejmuje więc przypadków, gdy nieskorzystanie ze środka odwoławczego wynikało z naruszenia przez stronę ustawowych zasad jego wnoszenia.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale i wyjątkowym. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie jest dotknięte. Z tego względu jest środkiem wysoce sformalizowanym i wszystkie jej wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle.

Skoro skarga wymagań konstrukcyjnych nie spełnia, przeto podlegała odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).